

**WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z MATEMATYKI W KLASIE V
I półrocze**

Poziomy wymagań edukacyjnych:

K – konieczny – ocena dopuszczająca (2)

P – podstawowy – ocena dostateczna (3)

R – rozszerzający – ocena dobra (4)

D – dopełniający – ocena bardzo dobra (5)

W – wykraczający – ocena celująca (6)

Treści nieobowiązkowe zapisano na szarym tle.

DZIAŁ 1. LICZBY I DZIAŁANIA
Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:
• opisuje system dziesiętkowy (K) • wskazuje różnicę między cyfrą a liczbą (K) • definiuje pojęcie osi liczbowej (K) • wyjaśnia dlaczego wartość liczby w zależności od położenia jej cyfr (K) • zapisuje liczby za pomocą cyfr (K – P) • odczytuje liczby zapisane cyframi (K) • zapisuje liczby słowami (K – P) • porównuje liczby (K) • porządkuje liczby w kolejności od najmniejszej do największej lub odwrotnie (K – P) • odczytuje współrzędne punktów na osi liczbowej (K – R) • zna nazwy działań i ich elementów (K) • pamięciowo dodawać i odejmować liczby w zakresie 100 (K) • zna nazwy działań i ich elementów (K) • pamięciowo mnożyć liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe w zakresie 100 (K) • pamięciowo dzielić liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe lub dwucyfrowe w zakresie 100 (K) • wykonuje dzielenie z resztą (K – P) • podaje kolejność wykonywania działań, gdy nie występują i gdy występują nawiasy (K) • wskazuje działanie, które należy wykonać jako pierwsze (K) • oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych dwudziałaniowych z uwzględnieniem kolejności działań i nawiasów (K) • podaje algorytm dodawania i odejmowania pisemnego (K) • objaśnia potrzebę stosowania dodawania i odejmowania pisemnego (K) • dodaje i odejmuje pisemnie liczby bez przekraczania progu dziesiętkowego i z przekraczaniem jednego progu dziesiętkowego (K) • porównuje różnicowo liczby (K – R)

- podaje algorytmy mnożenia pisemnego (K)
- wyjaśnia potrzebę stosowania mnożenia pisemnego (K)
- mnoży pisemnie liczby wielocyfrowe przez dwucyfrowe (K)
- podaje algorytmy dzielenia pisemnego (K)
- dzieli pisemnie liczby wielocyfrowe przez jednocyfrowe (K)
- pomniejsza liczby n razy (K – R)

Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:

- zapisuje liczby za pomocą cyfr (K – P)
- zapisuje liczby słowami (K – P)
- porządkuje liczby w kolejności od najmniejszej do największej lub odwrotnie (K – P)
- odczytuje współrzędne punktów na osi liczbowej (K – R)
- wyjaśnia porównywanie różnicowe (P)
- wyjaśnia korzyści płynące z szybkiego liczenia (P)
- wyjaśnia korzyści płynące z zastąpienia rachunków pisemnych rachunkami pamięciowymi (P)
- pamięciowo dodaje i odejmuje liczby powyżej 100 (P)
- dopełnia składniki do określonej sumy (P)
- oblicza odjemną (odjemnik), gdy dane są różnica i odjemnik (odjemna) (P)
- rozwiązuje zadania tekstowe jednodziałaniowe (P)
- zastępuje sumę dwóch liczb sumą lub różnicą dwóch innych liczb (P – D)
- objaśnia pojęcie kwadratu i sześciangu liczby (P)
- wyjaśnia porównywanie ilorazowe (P)
- wyjaśnia korzyści płynące z szybkiego liczenia (P)
- pamięciowo mnoży liczby powyżej 100 (P)
- pamięciowo dzieli liczby dwucyfrowe przez jednocyfrowe lub dwucyfrowe powyżej 100 (P)
- oblicza dzielną (dzielnik), gdy dane są iloraz i dzielnik (dzielna) (P)
- wykonuje dzielenie z resztą (K – P)
- oblicza kwadraty i sześciangy liczb (P)
- pamięciowo mnoży liczby trzycyfrowe przez jednocyfrowe w zakresie 1000 (P – R)
- zamienia jednostki (P – R)
- zastępuje iloczyn prostszym iloczynem (P – R)
- wstawia nawiasy tak, by otrzymywać różne wyniki (P – R)
- wyjaśnia korzyści płynące z szacowania (P)
- szacuje wyniki działań (P – R)
- dodaje i odejmuje pisemnie liczby z przekraczaniem kolejnych progów dziesiętkowych (P)
- porównuje różnicowo liczby (K – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania pisemnego (P – R)
- mnoży pisemnie liczby wielocyfrowe (P)
- mnoży pisemnie liczby wielocyfrowe przez liczby zakończone zerami (P)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia pisemnego (P – R)
- dzieli pisemnie liczby wielocyfrowe przez dwucyfrowe (P)
- dzieli liczby zakończone zerami (P)
- pomniejsza liczby n razy (K – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia pisemnego (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe dotyczące porównań różnicowych i ilorazowych (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem działań pamięciowych i pisemnych (P – R)

Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:

- odczytuje współrzędne punktów na osi liczbowej (K – R)
- zapisuje liczby, których cyfry spełniają podane warunki (R – W)
- stosuje prawo przemienności i łączności dodawania (R)
- rozwiązuje zadania tekstowe wielodziałaniowe (R)
- zastępuje sumę dwóch liczb sumą lub różnicą dwóch innych liczb (P – D)
- uzupełnia brakujące liczby w wyrażeniu arytmetycznym, tak by otrzymać ustalony wynik (R – W)
- stosuje poznane metody szybkiego liczenia w życiu codziennym (R – D)
- pamięciowo mnoży liczby trzycyfrowe przez jednocyfrowe w zakresie 1000 (P – R)

- zamienia jednostki (P – R)
- zastępuje iloczyn prostszym iloczynem (P – R)
- wymienia kolejność wykonywania działań, gdy występują nawiasy i potęgi (R)
- podaje kolejność wykonywania działań, gdy nie występują nawiasy, a są potęgi (R)
- oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych wielodziałaniowych z uwzględnieniem kolejności działań, nawiasów i zawierające potęgi (R – D)
- wstawia nawiasy tak, by otrzymywać różne wyniki (P – R)
- zapisuje podane słownie wyrażenia arytmetyczne i obliczać ich wartości (R – D)
- uzupełnia brakujące liczby w wyrażeniach arytmetycznych tak, by otrzymywać ustalone wyniki (R – D)
- uzupełnia brakujące znaki działań w wyrażeniach arytmetycznych tak, by otrzymywać ustalone wyniki (R – D)
- szacuje wyniki działań (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z szacowaniem (R – D)
- porównuje różnicowo liczby (K – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania pisemnego (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia pisemnego (P – R)
- pomniejsza liczby n razy (K – R)
- oblicza dzielną (dzielnik), gdy dane są iloraz i dzielnik (dzielną) (R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia pisemnego (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe dotyczące porównań różnicowych i ilorazowych (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem działań pamięciowych i pisemnych (P – R)

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:

- zapisuje liczby, których cyfry spełniają podane warunki (R – W)
- tworzy liczby przez dopisywanie cyfr do danej liczby na początku i na końcu oraz porównywać utworzoną liczbę z daną (D – W)
- zastępuje sumę dwóch liczb sumą lub różnicą dwóch innych liczb (P – D)
- rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe wielodziałaniowe (D – W)
- uzupełnia brakujące liczby w wyrażeniu arytmetycznym, tak by otrzymać ustalony wynik (R – W)
- stosuje poznane metody szybkiego liczenia w życiu codziennym (R – D)
- proponuje własne metody szybkiego liczenia (D – W)
- proponuje własne metody szybkiego liczenia (D – W)
- oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych wielodziałaniowych z uwzględnieniem kolejności działań, nawiasów i zawierające potęgi (R – D)
- zapisuje podane słownie wyrażenia arytmetyczne i obliczać ich wartości (R – D)
- uzupełnia brakujące liczby w wyrażeniach arytmetycznych tak, by otrzymywać ustalone wyniki (R – D)
- uzupełnia brakujące znaki działań w wyrażeniach arytmetycznych tak, by otrzymywać ustalone wyniki (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z szacowaniem (R – D)
- planuje zakupy stosownie do posiadanych środków (D – W)
- odtwarza brakujące cyfry w odejmowaniu pisemnym (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania pisemnego (D – W)
- odtwarza brakujące cyfry w dzieleniu pisemnym (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem działań pisemnych (D)

Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:

- zapisuje liczby, których cyfry spełniają podane warunki (R – W)
- tworzy liczby przez dopisywanie cyfr do danej liczby na początku i na końcu oraz porównywać utworzoną liczbę z daną (D – W)
- rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe wielodziałaniowe (D – W)
- uzupełnia brakujące liczby w wyrażeniu arytmetycznym, tak by otrzymać ustalony wynik (R – W)
- proponuje własne metody szybkiego liczenia (D – W)
- planuje zakupy stosownie do posiadanych środków (D – W)
- odtwarza brakujące cyfry w odejmowaniu pisemnym (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania pisemnego (D – W)
- odtwarza brakujące cyfry w mnożeniu pisemnym (W)

- odtwarza brakujące cyfry w dzieleniu pisemnym (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe dotyczące porównań różnicowych i ilorazowych (W)

DZIAŁ 2. WŁASNOŚCI LICZB NATURALNYCH

Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:

- objaśnia pojęcie wielokrotności liczby naturalnej (K)
- wskazuje lub podawać wielokrotności liczb naturalnych (K)
- wskazuje wielokrotności liczb naturalnych na osi liczbowej (K)
- definiuje pojęcie dzielnika liczby naturalnej (K)
- umie podawać dzielniki liczb naturalnych (K – P)
- wskazuje wspólne dzielniki danych liczb naturalnych (K – P)
- wymienia cechy podzielności przez: 2, 5, 10, 100 (K)
- rozpoznaje liczby podzielne przez: 2, 5, 10, 100 (K)
- wyjaśnia pojęcia: liczby pierwszej i liczby złożonej (K)
- objaśnia sposób rozkładu liczb na czynniki pierwsze (K – P)
- wyjaśnia sposób rozkładu liczb na czynniki pierwsze (K – P)
- rozkłada na czynniki pierwsze liczby dwucyfrowe (K)

Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie NWW liczb naturalnych (P)
- podaje algorytm znajdowania NWW dwóch liczb na podstawie ich rozkładu na czynniki pierwsze (P – R)
- wskazuje wspólne wielokrotności liczb naturalnych (P – R)
- znajduje NWW dwóch liczb naturalnych (P – R)
- wyjaśnia pojęcie NWD liczb naturalnych (P)
- podaje dzielniki liczb naturalnych (K – P)
- wskazuje wspólne dzielniki danych liczb naturalnych (K – P)
- znajduje NWD dwóch liczb naturalnych (P – R)
- podaje cechy podzielności przez: 3, 9, 4 (P)
- wyjaśnia korzyści płynące ze znajomości cech podzielności (P)
- rozpoznaje liczby podzielne przez: 3, 9, 4 (P)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z cechami podzielności (P – R)
- wyjaśnia, że liczby 0 i 1 nie zaliczają się ani do liczb pierwszych, ani do złożonych (P)
- określa, czy dane liczby są pierwsze, czy złożone (P)
- wskazuje liczby pierwsze i liczby złożone (P)
- podaje NWD liczby pierwszej i liczby złożonej (P – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z liczbami pierwszymi złożonymi (P – R)
- objaśnia sposób rozkładu liczb na czynniki pierwsze (K – P)
- wyjaśnia sposób rozkładu liczb na czynniki pierwsze (K – P)
- rozkłada na czynniki pierwsze liczby wielocyfrowe (P – R)
- zapisuje liczbę, gdy znany jest jej rozkład na czynniki pierwsze (P – R)
- podaje algorytm znajdowania NWD dwóch liczb na podstawie ich rozkładu na czynniki pierwsze (P – D)
- wyjaśnia algorytm znajdowania NWD dwóch liczb na podstawie ich rozkładu na czynniki pierwsze (P – D)

Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:

- podaje algorytm znajdowania NWW dwóch liczb na podstawie ich rozkładu na czynniki pierwsze (P – R)
- wskazuje wspólne wielokrotności liczb naturalnych (P – R)
- znajduje NWW dwóch liczb naturalnych (P – R)
- znajduje NWW trzech liczb naturalnych (R – D)
- znajduje NWD dwóch liczb naturalnych (P – R)
- określa, czy dany rok jest przestępny (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z cechami podzielności (P – R)
- podaje NWD liczby pierwszej i liczby złożonej (P – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z liczbami pierwszymi złożonymi (P – R)
- oblicza liczbę dzielników potęgi liczby pierwszej (R – W)
- rozkłada na czynniki pierwsze liczby wielocyfrowe (P – R)

- zapisuje rozkład liczb na czynniki pierwsze za pomocą potęg ($R - D$)
- zapisuje liczbę, gdy znany jest jej rozkład na czynniki pierwsze ($P - R$)
- znajduje NWD i NWW liczb korzystając z rozkładu liczb na czynniki pierwsze ($R - D$)
- podaje algorytm znajdowania NWD dwóch liczb na podstawie ich rozkładu na czynniki pierwsze ($P - D$)
- wyjaśnia algorytm znajdowania NWD dwóch liczb na podstawie ich rozkładu na czynniki pierwsze ($P - D$)

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:

- znajduje NWW trzech liczb naturalnych ($R - D$)
- rozwiązuje zadania tekstowe z wykorzystaniem NWW ($D - W$)
- podaje cechy podzielności np. przez 12, 15 ($D - W$)
- podaje regułę obliczania lat przestępnych (D)
- określa czy dany rok jest przestępny ($R - D$)
- rozpoznaje liczby podzielne przez 12, 15 itp. ($D - W$)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z cechami podzielności ($D - W$)
- podaje NWD liczby pierwszej i liczby złożonej ($P - D$)
- oblicza liczbę dzielników potęgi liczby pierwszej ($R - W$)
- zapisuje rozkład liczb na czynniki pierwsze za pomocą potęg ($R - D$)
- rozkłada na czynniki pierwsze liczby zapisane w postaci iloczynu ($D - W$)
- podaje algorytm znajdowania NWD dwóch liczb na podstawie ich rozkładu na czynniki pierwsze ($P - D$)
- wyjaśnia algorytm znajdowania NWD dwóch liczb na podstawie ich rozkładu na czynniki pierwsze ($P - D$)
- znajduje NWD i NWW liczb korzystając z rozkładu liczb na czynniki pierwsze ($R - D$)

Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:

- rozwiązuje zadania tekstowe z wykorzystaniem NWW ($D - W$)
- rozwiązuje zadania tekstowe z wykorzystaniem NWW trzech liczb naturalnych (W)
- znajduje liczbę, gdy dana jest suma jej dzielników oraz jeden z nich (W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z dzielnikami liczb naturalnych (W)
- wymienia cechy podzielności np. przez 12, 15 ($D - W$)
- rozpoznaje liczby podzielne przez 12, 15 itp. ($D - W$)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z cechami podzielności ($D - W$)
- oblicza liczbę dzielników potęgi liczby pierwszej ($R - W$)
- rozkłada na czynniki pierwsze liczby zapisane w postaci iloczynu ($D - W$)

DZIAŁ 3. UŁAMKI ZWYKŁE

Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:

- definiuje pojęcie ułamka jako części całości lub zbiorowości (K)
- omawia budowę ułamka zwykłego (K)
- objaśnia pojęcie liczby mieszanej (K)
- wyjaśnia pojęcie ułamka jako wynik podziału na równe części (K)
- zamienia całości na ułamki niewłaściwe (K)
- opisuje części figur lub zbiorów skończonych za pomocą ułamka ($K - R$)
- odczytuje zaznaczone ułamki na osi liczbowej ($K - R$)
- objaśnia pojęcie ułamka jako ilorazu dwóch liczb naturalnych (K)
- wyjaśnia pojęcie ułamka jako ilorazu dwóch liczb naturalnych (K)
- przedstawia ułamek zwykły w postaci ilorazu liczb naturalnych i odwrotnie (K)
- stosuje odpowiedniości: dzielna – licznik, dzielnik – mianownik, znak dzielenia – kreska ułamkowa (K)
- podaje zasadę skracania i rozszerzania ułamków zwykłych (K)
- skraca (rozszerza) ułamki ($K - P$)
- podaje algorytm porównywania ułamków o równych mianownikach (K)
- porównuje ułamki o równych mianownikach (K)
- podaje algorytm dodawania i odejmowania ułamków zwykłych o jednakowych mianownikach (K)
- dodaje i odejmuje
 - ułamki o tych samych mianownikach (K)
 - liczby mieszane o tych samych mianownikach ($K - P$)
- odejmuje ułamki od całości (K)

- podaje zasadę dodawania i odejmowania ułamków zwykłych o różnych mianownikach (K)
- podaje algorytm mnożenia ułamków przez liczby naturalne (K)
- mnoży ułamki przez liczby naturalne (K)
- podaje algorytm mnożenia ułamków (K)
- wyjaśnia pojęcie odwrotności liczby (K)
- mnoży dwa ułamki zwykłe (K)
- podaje odwrotności ułamków i liczb naturalnych (K)
- podaje algorytm dzielenia ułamków zwykłych przez liczby naturalne (K)
- dzieli ułamki przez liczby naturalne (K)
- podaje algorytm dzielenia ułamków zwykłych (K)
- dzieli ułamki zwykłe przez ułamki zwykłe (K)

Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie ułamka właściwego i ułamka niewłaściwego (P)
- podaje algorytm zamiany liczby mieszanej na ułamek niewłaściwy (P)
- odróżnia ułamki właściwe od ułamków niewłaściwych (P)
- opisuje części figur lub zbiorów skończonych za pomocą ułamka (K – R)
- odczytuje zaznaczone ułamki na osi liczbowej (K – R)
- zamienia liczby mieszane na ułamki niewłaściwe (P – R)
- wyłącza całości z ułamka niewłaściwego (P – R)
- zna pojęcie ułamka nieskracalnego (P)
- skraca (rozszerza) ułamki (K – P)
- sprowadza ułamki do wspólnego mianownika (P)
- zapisuje ułamki w postaci nieskracalnej (P – R)
- podaje algorytm porównywania ułamków o równych licznikach (P)
- podaje algorytm porównywania ułamków o różnych mianownikach (P)
- porównuje ułamki o równych licznikach (P)
- porównuje ułamki o różnych mianownikach (P – R)
- porównuje liczby mieszane (P – R)
- dodaje i odejmuje liczby mieszane o tych samych mianownikach (K – P)
- uzupełnia brakujące liczby w dodawaniu i odejmowaniu ułamków o jednakowych mianownikach, tak aby otrzymać ustalony wynik (P – R)
- dodaje i odejmuje:
 - dwa ułamki zwykłe o różnych mianownikach (P)
 - dwie liczby mieszane o różnych mianownikach (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków (P – R)
- podaje algorytm mnożenia liczb mieszanych przez liczby naturalne (P)
- wyjaśnia porównywanie ilorazowe (P)
- umie mnożyć liczby mieszane przez liczby naturalne (P)
- powiększa ułamki n razy (P)
- skraca ułamki przy mnożeniu ułamków przez liczby naturalne (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków i liczb mieszanych przez liczby naturalne (P – R)
- podaje algorytm obliczania ułamka danej liczby naturalnej (P)
- podaje algorytm obliczania liczby, której część jest podana (wyznacza całość, której część określono za pomocą ułamka) (P)
- oblicza ułamki liczb naturalnych (P)
- oblicza liczbę, której część jest podana (wyznacza całość, której część określono za pomocą ułamka) (P)
- podaje algorytm mnożenia liczb mieszanych (P)
- mnoży ułamki przez liczby mieszane lub liczby mieszane przez liczby mieszane (P)
- podaje odwrotności liczb mieszanych (P)
- skraca przy mnożeniu ułamków (P – R)
- oblicza potęgi ułamków lub liczb mieszanych (P – R)
- wykonuje działania łączne na ułamkach zwykłych (P – D)
- podaje algorytm dzielenia liczb mieszanych przez liczby naturalne (P)

- dzieli liczby mieszane przez liczby naturalne (P)
- umie pomniejszać ułamki zwykłe i liczby mieszane n razy (P)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków i liczb mieszanych przez liczby naturalne (P – R)
- wykonuje działania łączne na ułamkach zwykłych (P – D)
- podaje algorytm dzielenia liczb mieszanych (P)
- dzieli ułamki zwykłe przez liczby mieszane i odwrotnie lub liczby mieszane przez liczby mieszane (P)
- wykonuje cztery działania na ułamkach zwykłych i liczbach mieszanych (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych (P – R)

Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:

- opisuje części figur lub zbiorów skończonych za pomocą ułamka (K – R)
- odczytuje zaznaczone ułamki na osi liczbowej (K – R)
- zamienia liczby mieszane na ułamki niewłaściwe (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z ułamkami zwykłymi (R)
- podaje algorytm wyłączania całości z ułamka (R)
- wyłącza całości z ułamka niewłaściwego (P – R)
- przedstawia ułamek niewłaściwy na osi liczbowej (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z pojęciem ułamka jako ilorazu liczb naturalnych (R)
- zapisuje ułamki w postaci nieskracalnej (P – R)
- sprowadza ułamki do najmniejszego wspólnego mianownika (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z rozszerzaniem i skracaniem ułamków (R)
- podaje algorytm porównywania ułamków do $\frac{1}{2}$ (R)
- podaje algorytm porównywania ułamków poprzez ustalenie, który z nich na osi liczbowej leży bliżej 1 (R)
- porównuje ułamki o różnych mianownikach (P – R)
- porównuje liczby mieszane (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem porównywania ułamków (R)
- uzupełnia brakujące liczby w dodawaniu i odejmowaniu ułamków o jednakowych mianownikach, tak aby otrzymać ustalony wynik (P – R)
- dodaje i odejmuje dwie liczby mieszane o różnych mianownikach (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków (P – R)
- dodaje i odejmuje kilka ułamków i liczb mieszanych o różnych mianownikach (R – D)
- uzupełnia brakujące liczby w dodawaniu i odejmowaniu ułamków o różnych mianownikach, tak aby otrzymać ustalony wynik (R – D)
- powiększa liczby mieszane n razy (R)
- skraca ułamki przy mnożeniu ułamków przez liczby naturalne (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków i liczb mieszanych przez liczby naturalne (P – R)
- uzupełnia brakujące liczby w iloczynie ułamków tak, aby otrzymać ustalony wynik (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczania ułamka liczby oraz obliczanie liczby, której część jest określona za pomocą ułamka (R – D)
- wyjaśnia pojęcie ułamka liczby (R)
- skraca przy mnożeniu ułamków (P – R)
- stosuje prawa działań w mnożeniu ułamków (R)
- oblicza potęgi ułamków lub liczb mieszanych (P – R)
- oblicza ułamki liczb mieszanych (R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków i liczb mieszanych (R)
- uzupełnia brakujące liczby w mnożeniu ułamków lub liczb mieszanych tak, aby otrzymać ustalony wynik (R – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków i liczb mieszanych przez liczby naturalne (P – R)
- wykonuje działania łączne na ułamkach zwykłych (P – D)
- uzupełnia brakujące liczby w dzieleniu ułamków (liczb mieszanych) przez liczby naturalne tak, aby otrzymać ustalony wynik (R – W)
- wykonuje cztery działania na ułamkach zwykłych i liczbach mieszanych (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych (P – R)

• uzupełnia brakujące liczby w dzieleniu i mnożeniu ułamków lub liczb mieszanych tak, aby otrzymać ustalony wynik (R – W)
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń: • przedstawia ułamek niewłaściwy na osi liczbowej (R – D) • sprowadza ułamki do najmniejszego wspólnego mianownika (R – D) • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków (D – W) • dodaje i odejmuje kilka ułamków i liczb mieszanych o różnych mianownikach (R – D) • uzupełnia brakujące liczby w dodawaniu i odejmowaniu ułamków o różnych mianownikach, tak aby otrzymać ustalony wynik (R – D) • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków zwykłych (D – W) • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych przez liczby naturalne (D – W) • uzupełnia brakujące liczby w iloczynie ułamków tak, aby otrzymać ustalony wynik (R – D) • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczania ułamka liczby oraz obliczanie liczby, której część jest określona za pomocą ułamka (R – D) • wykonuje działania łączne na ułamkach zwykłych (P – D) • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych (D – W) • uzupełnia brakujące liczby w mnożeniu ułamków lub liczb mieszanych tak, aby otrzymać ustalony wynik (R – W) • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych przez liczby naturalne (D – W) • uzupełnia brakujące liczby w dzieleniu ułamków (liczb mieszanych) przez liczby naturalne tak, aby otrzymać ustalony wynik (R – W) • uzupełnia brakujące liczby w dzieleniu i mnożeniu ułamków lub liczb mieszanych tak, aby otrzymać ustalony wynik (R – W) • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych (D – W)
Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń: • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków zwykłych (D – W) • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych przez liczby naturalne (D – W) • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczania ułamka liczby (W) • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem obliczania liczby, której część jest określona za pomocą ułamka (W) • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych (D – W) • uzupełnia brakujące liczby w mnożeniu ułamków lub liczb mieszanych tak, aby otrzymać ustalony wynik (R – W) • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych przez liczby naturalne (D – W) • uzupełnia brakujące liczby w dzieleniu ułamków (liczb mieszanych) przez liczby naturalne tak, aby otrzymać ustalony wynik (R – W) • uzupełnia brakujące liczby w dzieleniu i mnożeniu ułamków lub liczb mieszanych tak, aby otrzymać ustalony wynik (R – W) • rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków zwykłych i liczb mieszanych (D – W)

DZIAŁ 4. FIGURY NA PŁASZCZYŹNIE
Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń: • wskazuje podstawowe figury geometryczne (K) • rozpoznaje proste i odcinki prostopadłe (równoległe) (K) • kreśli proste i odcinki prostopadłe (K) • kreśli prostą prostopadłą przechodzącą przez punkt nieleżący na prostej (K) • objaśnia pojęcie kąta (K) • wymienia rodzaje kątów: prosty, ostry, rozwarty, pełny, półpełny (K)

- rozróżnia poszczególne rodzaje kątów (K – R)
- rysuje poszczególne rodzaje kątów (K – P)
- wymienia jednostki miary kątów: stopnie (K)
- mierzy kąty (K – P)
- rysuje kąty o danej mierze stopniowej (K – R)
- definiuje pojęcia kątów:
 - przyległych (K)
 - wierzchołkowych (K)
- podaje związki miarowe pomiędzy poszczególnymi rodzajami kątów (K – P)
- wskazuje poszczególne rodzaje kątów (K – P)
- rysuje poszczególne rodzaje kątów (K – P)
- określa miary kątów przyległych, wierzchołkowych na podstawie rysunku lub treści zadania (K – R)
- definiuje pojęcie wielokąta (K)
- definiuje pojęcie wierzchołka, kąta, boku wielokąta (K)
- definiuje pojęcie przekątnej wielokąta (K)
- definiuje pojęcie obwodu wielokąta (K)
- rysuje wielokąty o danych cechach (K – P)
- rysuje przekątne wielokąta (K)
- oblicza obwody wielokątów w rzeczywistości (K – P)
- wymienia rodzaje trójkątów (K – P)
- wskazuje i rysuje poszczególne rodzaje trójkątów (K – P)
- określa rodzaje trójkątów na podstawie rysunków (K – P)
- oblicza obwód trójkąta o danych długościach boków (K)
- podaje sumę miar kątów wewnętrznych trójkąta (K)
- definiuje pojęcia: prostokąt, kwadrat (K)
- wymienia własności prostokąta i kwadratu (K)
- rysuje prostokąt, kwadrat o danych bokach (K)
- oblicza obwody prostokątów i kwadratów (K – R)
- definiuje pojęcia: równoległobok, romb (K)
- wymienia własności boków równoległoboku i rombu (K)
- wyróżnia spośród czworokątów równoległoboki i romby (K)
- rysuje przekątne równoległoboków i rombów (K)
- definiuje pojęcie trapezu (K)
- definiuje nazwy czworokątów (K)

Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:

- podaje zapis symboliczny prostych prostopadłych i równoległych (P)
- wyjaśnia pojęcie odległości punktu od prostej (P)
- wyjaśnia pojęcie odległości między prostymi (P)
- kreśli proste i odcinki równoległe (P)
- kreśli prostą równoległą przechodzącą przez punkt nieleżący na prostej (P)
- kreśli proste w ustalonej odległości (P)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z prostopadłością i równoległością prostych (P – R)
- wymienia elementy budowy kąta (P)
- podaje zapis symboliczny kąta (P)
- rozróżnia poszczególne rodzaje kątów (K – R)
- rysuje poszczególne rodzaje kątów (K – P)
- mierzy kąty (K – P)
- rysuje kąty o danej mierze stopniowej (K – R)
- określa miarę stopniową poszczególnych rodzajów kątów (P – R)
- podaje związki miarowe pomiędzy poszczególnymi rodzajami kątów (K – P)
- wskazuje poszczególne rodzaje kątów (K – P)
- rysuje poszczególne rodzaje kątów (K – P)
- określa miary kątów przyległych, wierzchołkowych na podstawie rysunku lub treści zadania (K – R)
- rysuje wielokąty o danych cechach (K – P)

- oblicza obwody wielokątów w rzeczywistości (K – P)
- oblicza obwody wielokątów w skali (P – R)
- wymienia rodzaje trójkątów (K – P)
- podaje nazwy boków w trójkącie równoramiennym (P)
- podaje nazwy boków w trójkącie prostokątnym (P)
- objaśnia zależność między bokami w trójkącie równoramiennym (P)
- wyjaśnia klasyfikację trójkątów (P)
- wskazuje i rysować poszczególne rodzaje trójkątów (K – P)
- określa rodzaje trójkątów na podstawie rysunków (K – P)
- oblicza obwód trójkąta równoramiennego o danej długości podstawy i ramienia (P)
- objaśnia zasady konstrukcji trójkąta przy pomocy cyrkla i linijki (P)
- wymienia warunki zbudowania trójkąta (P)
- konstruuje trójkąty o trzech danych bokach (P)
- podaje miary kątów w trójkącie równobocznym (P)
- opisuje zależność między kątami w trójkącie równoramiennym (P)
- oblicza brakujące miary kątów trójkąta (P – R)
- omawia własności przekątnych prostokąta i kwadratu (P)
- rysuje prostokąt, kwadrat o danym obwodzie (P)
- oblicza obwody prostokątów i kwadratów (K – R)
- oblicza długość łamanych, których odcinkami są części przekątnej prostokąta, mając długość tej przekątnej (P – R)
- omawia własności przekątnych równoległoboku i rombu (P)
- podaje sumę miar kątów wewnętrznych równoległoboku (P)
- wymienia własności miar kątów równoległoboku (P)
- rysuje równoległoboki i romby, mając dane: długości boków (P)
- oblicza brakujące miary kątów w równoległobokach (P – R)
- nazywa boki w trapezie (P)
- wymienia rodzaje trapezów (P)
- podaje sumę miar kątów trapezu (P)
- wymienia własności miar kątów trapezu (P)
- rysuje trapez, mając dane długości dwóch boków (P)
- oblicza brakujące miary kątów w trapezach (P – R)
- omawia własności czworokątów (P – R)
- nazywa czworokąty, znając ich cechy (P – R)
- definiuje pojęcie osi symetrii figury (P)
- objaśnia pojęcie figury osiowosymetrycznej (P)
- wskazuje i rysować osie symetrii figury (jeśli istnieją) (P)
- rozpoznaje figury osiowosymetryczne (P – R)
- rysuje figury osiowosymetryczne (P – R)

Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:

- rozwiązuje zadania tekstowe związane z prostopadłością i równoległością prostych (P – R)
- określa wzajemne położenia prostych i odcinków na płaszczyźnie (R – D)
- wymienia rodzaje kątów: wypukły, wklęsły (R)
- rozróżnia poszczególne rodzaje kątów (K – R)
- rysuje czworokąty o danych kątach (R – W)
- wymienia jednostki miary kątów: minuty, sekundy (R)
- rysuje kąty o danej mierze stopniowej (K – R)
- określa miarę stopniową poszczególnych rodzajów kątów (P – R)
- oblicza miarę kąta wklęsłego (R – D)
- objaśnia pojęcia kątów:
 - naprzemianległych (R)
 - odpowiadających (R)
- określa miary kątów przyległych, wierzchołkowych na podstawie rysunku lub treści zadania (K – R)
- oblicza obwody wielokątów w skali (P – R)

- porównuje obwody wielokątów (R – D)
- oblicza długość podstawy (ramienia), znając obwód i długość ramienia (podstawy) trójkąta równoramiennego (R)
- konstruuje trójkąt równoramienny o danych długościach podstawy i ramienia (R)
- konstruuje trójkąt przystający do danego (R – D)
- oblicza brakujące miary kątów trójkąta (P – R)
- oblicza brakujące miary kątów w trójkątach z wykorzystaniem miar kątów przyległych (R – D)
- klasyfikuje trójkąty, znając miary ich kątów oraz podawać miary kątów, znając nazwy trójkątów (R – D)
- oblicza obwody prostokątów i kwadratów (K – R)
- oblicza długość łamanych, których odcinkami są części przekątnej prostokąta, mając długość tej przekątnej (P – R)
- oblicza brakujące miary kątów w równoległobokach (P – R)
- oblicza miary kątów równoległoboku, znając zależności pomiędzy nimi (R – D)
- opisuje własności miar kątów trapezu równoramiennego (R)
- oblicza długości wyróżnionych odcinków trapezu równoramiennego (R – D)
- oblicza brakujące miary kątów w trapezach (P – R)
- oblicza miary kątów trapezu równoramiennego (prostokątnego), znając zależności pomiędzy nimi (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z miarami kątów trapezu (R)
- wymienia własności czworokątów (P – R)
- wyjaśnia klasyfikację czworokątów (R)
- nazywa czworokąty, znając ich cechy (P – R)
- określa zależności między czworokątami (R – D)
- rozpoznaje figury osiowoosymetryczne (P – R)
- rysuje figury osiowoosymetryczne (P – R)
- uzupełnia rysunek tak, aby nowa figura miała oś symetrii (R – D)

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:

- określa wzajemne położenia prostych i odcinków na płaszczyźnie (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z prostokątnością i równoległością prostych (D – W)
- rysuje czworokąty o danych kątach (R – W)
- rozwiązuje zadania związane z zegarem (D – W)
- oblicza miarę kąta wklęsłego (R – D)
- dopełnia do kąta prostego kąty, których miary podane są w stopniach, minutach i sekundach (D – W)
- określa miary kątów przyległych, wierzchołkowych, odpowiadających i naprzemianległych na podstawie rysunku lub treści zadania (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z kątami (D – W)
- dzieli wielokąty na części spełniające podane warunki (D – W)
- porównuje obwody wielokątów (R – D)
- oblicza liczbę przekątnych n-kątów (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z trójkątami (D – W)
- konstruuje trójkąt przystający do danego (R – D)
- oblicza brakujące miary kątów w trójkątach z wykorzystaniem miar kątów przyległych (R – D)
- klasyfikuje trójkąty, znając miary ich kątów oraz podawać miary kątów, znając nazwy trójkątów (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z miarami kątów w trójkątach (D – W)
- oblicza sumy miar kątów wielokątów (D)
- rysuje równoległoboki i romby, mając dane długości przekątnych (D)
- oblicza miary kątów równoległoboku, znając zależności pomiędzy nimi (R – D)
- wyróżnia w narysowanych figurach równoległoboki i romby (D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z miarami kątów w równoległobokach i trójkątach (D – W)
- oblicza miary kątów trapezu równoramiennego (prostokątnego), znając zależności pomiędzy nimi (R – D)
- rysuje trapez równoramienny, mając dane długości dwóch podstaw (D)
- wyróżnia w narysowanych figurach trapezy (D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z miarami kątów trapezu, trójkąta i czworokąta (D – W)
- określa zależności między czworokątami (R – D)
- rysuje czworokąty spełniające podane warunki (D – W)

- uzupełnia rysunek tak, aby nowa figura miała oś symetrii (R – D)
- rysuje figury osiowosymetryczne (D – W)
- uzupełnia rysunek tak, aby nowa figura miała oś symetrii (D – W)

Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:

- rozwiązuje zadania tekstowe związane z prostokątami i równoległościami prostych (D – W)
- rysuje czworokąty o danych kątach (R – W)
- rozwiązuje zadania związane z zegarem (D – W)
- dopełnia do kąta prostego kąty, których miary podane są w stopniach, minutach i sekundach (D – W)
- określa miary kątów przyległych, wierzchołkowych, odpowiadających i naprzemianległych na podstawie rysunku lub treści zadania (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z kątami (D – W)
- dzieli wielokąty na części spełniające podane warunki (D – W)
- oblicza liczbę przekątnych n-kątów (D-W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z trójkątami (D – W)
- konstruuje wielokąty przystające do danych (W)
- stwierdza możliwość zbudowania trójkąta o danych długościach boków (W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z miarami kątów w trójkątach (D – W)
- rysuje kwadraty, mając dane jeden wierzchołek i punkt przecięcia przekątnych (W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z równoległobokami i rombami (W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z miarami kątów w równoległobokach i trójkątach (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z obwodami trapezów i trójkątów (W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z miarami kątów trapezu, trójkąta i czworokąta (D – W)
- rysuje czworokąty spełniające podane warunki (D – W)
- rysuje figury osiowosymetryczne (D – W)
- uzupełnia rysunek tak, aby nowa figura miała oś symetrii (D – W)

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE OCENY Z MATEMATYKI W KLASIE V

II półrocze

DZIAŁ 5. UŁAMKI DZIESIĘTNE

Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:

- podaje dwie postaci ułamka dziesiętnego (K)
- zapisuje i odczytywać ułamki dziesiętne (K – P)
- zamienia ułamki dziesiętne na zwykłe (K – P)
- wymienia nazwy rzędów po przecinku (K – P)
- podaje algorytm porównywania ułamków dziesiętnych (K – P)
- porównuje dwa ułamki o takiej samej liczbie cyfr po przecinku (K)
- objaśnia zależności pomiędzy jednostkami masy i jednostkami długości (K – P)
- podaje algorytm dodawania i odejmowania pisemnego ułamków dziesiętnych (K)
- pamięciowo i pisemnie dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne o takiej samej liczbie cyfr po przecinku (K)
- podaje algorytm mnożenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000... (K)
- mnoży ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000... (K – P)
- podaje algorytm dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000... (K)
- wyjaśnia dzielenie jako działanie odwrotne do mnożenia (K)
- mnoży i dzieli ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000... (K – P)
- podaje algorytm mnożenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne (K)
- pamięciowo i pisemnie mnoży ułamki dziesiętne przez liczby naturalne (K – R)
- podaje algorytm mnożenia ułamków dziesiętnych (K)
- pamięciowo i pisemnie mnoży:
 - dwa ułamki dziesiętne o dwóch lub jednej cyfrze różnej od zera (K)
- podaje algorytm dzielenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne (K)
- pamięciowo i pisemnie dzieli ułamki dziesiętne przez liczby naturalne jednocyfrowe (K)
- objaśnia zasadę zamiany ułamków dziesiętnych na ułamki zwykłe (K)

- zamienia ułamki dziesiętne ułamki zwykłe (K)
- zamienia ułamki $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$ na ułamki dziesiętne i odwrotnie (K)
- objaśnia pojęcie procentu (K – P)
- wyjaśnia potrzebę stosowania procentów w życiu codziennym (K – P)
- wskazuje przykłady zastosowań procentów w życiu codziennym (K – P)
- zapisuje 25%, 50% w postaci ułamków (K)

Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:

- wyjaśnia pozycyjny układ dziesiętkowy z rozszerzeniem na części ułamkowe (P)
- zapisuje i odczytywać ułamki dziesiętne (K – P)
- zamienia ułamki dziesiętne na zwykłe (K – P)
- zapisuje ułamki dziesiętne z pominięciem nieistotnych zer (P)
- podaje nazwy rzędów po przecinku (K – P)
- zamienia ułamki zwykłe na dziesiętne poprzez rozszerzanie lub skracanie (P – R)
- opisuje części figur za pomocą ułamka dziesiętnego (P – R)
- odczytuje ułamki dziesiętne na osi liczbowej oraz je zaznaczać (P – R)
- podaje algorytm porównywania ułamków dziesiętnych (K – P)
- porównuje ułamki o różnej liczbie cyfr po przecinku (P – R)
- porównuje liczby przedstawione w postaci ułamka dziesiętnego oraz ułamka zwykłego (liczby mieszanej) (P – R)
- znajduje liczbę wymierną dodatnią leżącą między dwiema danymi na osi liczbowej (P – R)
- zna zależności pomiędzy jednostkami masy i jednostkami długości (K – P)
- wyjaśnia możliwość przedstawiania różnymi sposobami długości i masy (P)
- wyraża podane wielkości w różnych jednostkach (P – R)
- stosuje ułamki dziesiętne do zamiany wyrażeń dwumianowanych na jednomianowane i odwrotnie (P – R)
- interpretuje dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych na osi liczbowej (P)
- wyjaśnia porównywanie różnicowe (P)
- pamięciowo i pisemnie dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne o różnej liczbie cyfr po przecinku (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe na porównywanie różnicowe (P – R)
- mnoży ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000... (K – P)
- mnoży i dzieli ułamki dziesiętne przez 10, 100, 1000... (K – P)
- wyjaśnia porównywanie ilorazowe (P)
- pamięciowo i pisemnie mnoży ułamki dziesiętne przez liczby naturalne (K – R)
- powiększa ułamki dziesiętne n razy (P – R)
- pamięciowo i pisemnie mnoży kilka ułamków dziesiętnych (P – R)
- wyjaśnia porównywanie ilorazowe (P)
- pamięciowo i pisemnie dzieli ułamki dziesiętne przez liczby naturalne wielocyfrowe (P – R)
- pomniejsza ułamki dziesiętne n razy (P – R)
- podaje algorytm dzielenia ułamków dziesiętnych (P)
- dzieli ułamki dziesiętne przez ułamki dziesiętne (P – R)
- podaje zasadę zamiany ułamków zwykłych na ułamki dziesiętne metodą rozszerzania ułamka (P)
- zamienia ułamki zwykłe na ułamki dziesiętne i odwrotnie (P – R)
- wykonuje działania na liczbach wymiernych dodatnich (P – R)
- porównuje ułamki zwykłe z ułamkami dziesiętnymi (P – R)
- objaśnia pojęcie procentu (K – P)
- wyjaśnia potrzebę stosowania procentów w życiu codziennym (K – P)
- wskazuje przykłady zastosowań procentów w życiu codziennym (K – P)
- zamienia procenty na ułamki dziesiętne (P)
- zapisuje ułamki o mianowniku 100 w postaci procentów (P)
- zamienia procenty na ułamki zwykłe nieskracalne (P – R)
- określa procentowo zacieniowane części figur (P – R)
- odczytuje potrzebne informacje z diagramów procentowych (P – D)

Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:

- zamienia ułamki zwykłe na dziesiętne poprzez rozszerzanie lub skracanie (P – R)
- opisuje części figur za pomocą ułamka dziesiętnego (P – R)

- odczytuje ułamki dziesiętne na osi liczbowej oraz je zaznaczać (P – R)
- porównuje ułamki o różnej liczbie cyfr po przecinku (P – R)
- porównuje liczby przedstawione w postaci ułamka dziesiętnego oraz ułamka zwykłego (liczby mieszanej) (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z porównywaniem ułamków (R)
- znajduje liczbę wymierną dodatnią leżącą między dwiema danymi na osi liczbowej (P – R)
- wyraża podane wielkości w różnych jednostkach (P – R)
- stosuje ułamki dziesiętne do zamiany wyrażen dwumianowanych na jednomianowane i odwrotnie (P – R)
- porównuje długości (masy) wyrażone w różnych jednostkach (R)
- pamięciowo i pisemnie dodaje i odejmuje ułamki dziesiętne o różnej liczbie cyfr po przecinku (P – R)
- uzupełnia brakujące liczby w sumach i różnicach tak, aby otrzymać ustalony wynik (R)
- oblicza wartości prostych wyrażen arytmetycznych zawierających dodawanie i odejmowanie ułamków dziesiętnych z uwzględnieniem kolejności działań i nawiasów (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dodawania i odejmowania ułamków dziesiętnych (R)
- rozwiązuje zadania tekstowe na porównywanie różnicowe (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000... (R)
- stosuje przy zamianie jednostek mnożenie ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000,... (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000... (R)
- stosuje przy zamianie jednostek mnożenie i dzielenie ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000... (R – D)
- pamięciowo i pisemnie mnoży ułamki dziesiętne przez liczby naturalne (K – R)
- powiększa ułamki dziesiętne n razy (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne (R)
- wyjaśnia obliczanie części liczby (R)
- pamięciowo i pisemnie mnoży kilka ułamków dziesiętnych (P – R)
- oblicza ułamki z liczb wyrażonych ułamkami dziesiętnymi (R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych (R)
- oblicza wartości wyrażen arytmetycznych zawierających dodawanie, odejmowanie i mnożenie ułamków dziesiętnych z uwzględnieniem kolejności działań i nawiasów (R – D)
- objaśnia pojęcie średniej arytmetycznej kilku liczb (R – D)
- pamięciowo i pisemnie dzieli ułamki dziesiętne przez liczby naturalne wielocyfrowe (P – R)
- pomniejsza ułamki dziesiętne n razy (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne (R)
- dzieli ułamki dziesiętne przez ułamki dziesiętne (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków dziesiętnych (R)
- szacuje wyniki działań (R)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z szacowaniem (R)
- objaśnia zasadę zamiany ułamków zwykłych na ułamki dziesiętne metodą dzielenia licznika przez mianownik (R)
- zamienia ułamki zwykłe na ułamki dziesiętne i odwrotnie (P – R)
- wykonuje działania na liczbach wymiernych dodatnich (P – R)
- porównuje ułamki zwykłe z ułamkami dziesiętnymi (P – R)
- oblicza wartości wyrażen arytmetycznych zawierających działania na liczbach wymiernych dodatnich (R – W)
- zamienia procenty na ułamki zwykłe nieskracalne (P – R)
- zamienia ułamki na procenty (R – D)
- określa procentowo zacieniowane części figur (P – R)
- odczytuje potrzebne informacje z diagramów procentowych (P – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z procentami (R)

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:

- odczytuje ułamki dziesiętne na osi liczbowej (D)
- uzupełnia brakujące cyfry w ułamkach dziesiętnych tak, aby zachować poprawność nierówności (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z porównywaniem ułamków (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z różnym sposobem zapisywania długości i masy (D – W)

- oblicza wartości prostych wyrażeń arytmetycznych zawierających dodawanie i odejmowanie ułamków dziesiętnych z uwzględnieniem kolejności działań i nawiasów (R – D)
- wstawia znaki „+” i „-” w wyrażeniach arytmetycznych tak, aby otrzymać ustalony wynik (D – W)
- stosuje przy zamianie jednostek mnożenie ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000,... (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000... (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne (D – W)
- oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających dodawanie, odejmowanie i mnożenie ułamków dziesiętnych z uwzględnieniem kolejności działań i nawiasów (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych (D)
- objaśnia pojęcie średniej arytmetycznej kilku liczb (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków dziesiętnych (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z szacowaniem (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z działaniami na ułamkach zwykłych i dziesiętnych (D)
- oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających działania na liczbach wymiernych dodatnich (R – W)
- zamienia ułamki na procenty (R – D)
- odczytuje potrzebne informacje z diagramów procentowych (P – D)
- określa procentowo zacieniowane części figur (D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z procentami (D – W)

Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:

- rozwiązuje zadania tekstowe związane z zapisem ułamka dziesiętnego (W)
- uzupełnia brakujące cyfry w ułamkach dziesiętnych tak, aby zachować poprawność nierówności (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z porównywaniem ułamków (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z różnym sposobem zapisywania długości i masy (D – W)
- wstawia znaki „+” i „-” w wyrażeniach arytmetycznych tak, aby otrzymać ustalony wynik (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia i dzielenia ułamków dziesiętnych przez 10, 100, 1000... (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem mnożenia ułamków dziesiętnych przez liczby naturalne (D – W)
- wstawia znaki działań, tak aby wyrażenie arytmetyczne miało maksymalną wartość (W)
- rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem dzielenia ułamków dziesiętnych (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z szacowaniem (D – W)
- rozwiązuje zadania związane z rozwinięciami nieskończonymi i okresowymi ułamków (W)
- oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających działania na liczbach wymiernych dodatnich (R – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z procentami (D – W)

DZIAŁ 6. POLA FIGUR

Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:

- wymienia jednostki miary pola (K)
- podaje wzór na obliczanie pola prostokąta i kwadratu (K)
- wyjaśnia pojęcie miary pola jako liczby kwadratów jednostkowych (K)
- oblicza pola prostokątów i kwadratów o długościach boków wyrażonych w tych samych jednostkach (K)
- podaje wzory na obliczanie pól poznanych wielokątów (K-R)
- oblicza pola poznanych wielokątów (K – R)

Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:

- oblicza pola prostokątów i kwadratów o długościach boków wyrażonych w różnych jednostkach (P – R)
- oblicza bok prostokąta, znając jego pole i długość drugiego boku (P – R)
- podaje gruntowe jednostki pola i zależności między nimi (P)
- wyjaśnia związek pomiędzy jednostkami długości a jednostkami pola (P)
- wymienia zależności między jednostkami pola (P – R)
- zamienia jednostki pola (P – R)

- rozwiązuje zadania tekstowe związane z zamianą jednostek pola (P – D)
- objaśnia pojęcie wysokości i podstawy równoległoboku (P)
- podaje wzór na obliczanie pola równoległoboku (P)
- oblicza pola równoległoboków (P)
- oblicza pola i obwody rombu (P)
- podaje wzór na obliczanie pola rombu wykorzystujący długości przekątnych (P)
- oblicza pole rombu o danych przekątnych (P)
- oblicza pole kwadratu o danej przekątnej (P)
- objaśnia pojęcie wysokości i podstawy trójkąta (P)
- podaje wzór na obliczanie pola trójkąta (P)
- oblicza pole trójkąta, znając długość podstawy i wysokości trójkąta (P)
- oblicza pola narysowanych trójkątów ostrokątnych (P)
- oblicza pola trójkątów jako części prostokątów o znanych bokach (P – D)
- wyjaśnia pojęcie wysokości i podstawy trapezu (P)
- podaje wzór na obliczanie pola trapezu (P)
- oblicza pole trapezu, znając długość podstawy i wysokość (P)
- podaje wzory na obliczanie pól poznanych wielokątów (K-R)
- oblicza pola poznanych wielokątów (K – R)

Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:

- oblicza pola prostokątów i kwadratów o długościach boków wyrażonych w różnych jednostkach (P – R)
- oblicza bok kwadratu, znając jego pole (R)
- oblicza bok prostokąta, znając jego pole i długość drugiego boku (P – R)
- oblicza pole kwadratu o danym obwodzie i odwrotnie (R)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z polami prostokątów (R – D)
- oblicza pola narysowanych figur jako sumy lub różnice pól prostokątów (R – D)
- objaśnia zależności między jednostkami pola (P – R)
- zamienia jednostki pola (P – R)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z zamianą jednostek pola (P – D)
- oblicza długość podstawy równoległoboku, znając jego pole i długość wysokości opuszczonej na tę podstawę (R)
- oblicza wysokość równoległoboku, znając jego pole i długość podstawy (R)
- oblicza wysokość rombu, znając jego obwód (R)
- porównuje pola narysowanych równoległoboków (R)
- rysuje prostokąt o polu równym polu narysowanego równoległoboku i odwrotnie (R – D)
- oblicza pola narysowanych figur jako sumy lub różnice pól równoległoboków (R – D)
- wyjaśnia kryteria doboru wzoru na obliczanie pola rombu (R)
- oblicza pole rombu, znając długość jednej przekątnej i związek między przekątnymi (R – D)
- rysuje romb o danym polu (R)
- oblicza długość przekątnej rombu, znając jego pole i długość drugiej przekątnej (R – D)
- rysuje trójkąty o danych polach (R)
- oblicza pola narysowanych trójkątów rozwartokątnych (R – D)
- oblicza pole trójkąta prostokątnego o danych długościach przyprostokątnych (R)
- oblicza pola trójkątów jako części prostokątów o znanych bokach (P – D)
- oblicza pola narysowanych figur jako sumy lub różnice pól trójkątów (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z polami trójkątów (R – W)
- oblicza pole trapezu, znając sumę długości podstaw i wysokość (R)
- oblicza wysokość trapezu, znając jego pole i długości podstaw (ich sumę) lub zależności między nimi (R – D)
- oblicza pola narysowanych figur jako sumy lub różnice pól znanych wielokątów (R – D)
- podaje wzory na obliczanie pól poznanych wielokątów (K-R)
- oblicza pola poznanych wielokątów (K – R)
- oblicza pola narysowanych figur jako sumy lub różnice pól znanych wielokątów (R – D)

Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:

- rozwiązuje zadania tekstowe związane z polami prostokątów (R – D)
- oblicza pola narysowanych figur jako sumy lub różnice pól prostokątów (R – D)

- rozwiązuje zadania tekstowe związane z polami prostokątów w skali (D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z zamianą jednostek pola (P – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z zamianą jednostek pola (D – W)
- rysuje prostokąt o polu równym polu narysowanego równoległoboku i odwrotnie (R – D)
- oblicza pola narysowanych figur jako sumy lub różnice pól równoległoboków (R – D)
- oblicza wysokość równoległoboku, znając długości dwóch boków i drugiej wysokości (D)
- oblicza pole rombu, znając długość jednej przekątnej i związek między przekątnymi (R – D)
- oblicza długość przekątnej rombu, znając jego pole i długość drugiej przekątnej (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z polami rombów (D – W)
- oblicza pola narysowanych trójkątów rozwartokątnych (R – D)
- oblicza wysokość trójkąta, znając długość podstawy i pole trójkąta (D)
- oblicza długość podstawy trójkąta, znając wysokość i pole trójkąta (D)
- oblicza długość przyprostokątnej, znając pole trójkąta i długość drugiej przyprostokątnej (D)
- oblicza pola trójkątów jako części prostokątów o znanych bokach (P – D)
- oblicza pola narysowanych figur jako sumy lub różnicy pól trójkątów (R – D)
- rysuje prostokąty o polu równym polu narysowanego trójkąta i odwrotnie (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z polami trójkątów (R – W)
- oblicza wysokość trapezu, znając jego pole i długości podstaw (ich sumę) lub zależności między nimi (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z polami trapezów (D – W)
- oblicza pola narysowanych figur jako sumy lub różnicy pól znanych wielokątów (R – D)
- oblicza pola narysowanych figur jako sumy lub różnice pól znanych wielokątów (R – D)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z polami wielokątów (D – W)

Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:

- dzieli linią prostą figury złożone z prostokątów na dwie części o równych polach (W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z zamianą jednostek pola (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z polami równoległoboków (W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z polami rombów (D – W)
- rysuje prostokąty o polu równym polu narysowanego trójkąta i odwrotnie (D – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z polami trójkątów (R – W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z polami trapezów (D – W)
- dzieli trapezy na części o równych polach (W)
- rysuje wielokąty o danych polach (W)
- rozwiązuje zadania tekstowe związane z polami wielokątów (D – W)

DZIAŁ 7. LICZBY CAŁKOWITE

Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:

- objaśnia pojęcia: liczby ujemnej i liczby dodatniej (K)
- objaśnia pojęcie liczb przeciwnych (K)
- wyjaśnia rozszerzenie osi liczbowej na liczby ujemne (K)
- porównuje liczby całkowite:
 - dodatnie (K)
 - dodatnie z ujemnymi (K)
- podaje liczby przeciwne do danych (K)
- zaznacza liczby całkowite na osi liczbowej (K – R)
- podaje zasadę dodawania liczb o jednakowych znakach (K)
- oblicza sumy liczb o jednakowych znakach (K)
- odejmuje liczby całkowite dodatnie, gdy odjemnik jest większy od odjemnej (K)

Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:

- wyjaśnia pojęcie liczby całkowitej (P)
- wyjaśnia rozszerzenie zbioru liczb o zbiór liczb całkowitych (P)
- podaje liczby całkowite większe lub mniejsze od danej (P)
 - ujemne (P)
 - ujemne z zerem (P)

• porządkuje liczby całkowite (P) • zaznacza liczby całkowite na osi liczbowej (K – R) • odczytuje współrzędne liczb ujemnych (P – D) • rozwiązuje zadania związane z porównywaniem liczb całkowitych (P – D) • rozwiązuje zadania związane z liczbami całkowitymi (P – D) • objaśnia zasadę dodawania liczb o różnych znakach (P) • oblicza sumy liczb o różnych znakach (P) • dopełnia składniki do określonej sumy (P) • powiększa liczby całkowite (P) • wyjaśnia zasadę zastępowania odejmowania dodawaniem liczby przeciwnej (P) • zastępuje odejmowanie dodawaniem (P) • odejmuje liczby całkowite (P – D) • mnoży i dzieli liczby całkowite o jednakowych znakach (P) • podaje zasadę mnożenia i dzielenia liczb całkowitych (P – R)
Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:
• zaznacza liczby całkowite na osi liczbowej (K – R) • odczytuje współrzędne liczb ujemnych (P – D) • rozwiązuje zadania związane z porównywaniem liczb całkowitych (P – D) • rozwiązuje zadania związane z liczbami całkowitymi (P – D) • oblicza sumy wieloskładnikowe (R) • korzysta z przemienności i łączności dodawania (R) • określa znak sumy (R) • odejmuje liczby całkowite (P – D) • pomniejsza liczby całkowite (R) • porównuje różnice liczb całkowitych (R – D) • uzupełnia brakujące liczby w różnicy, tak aby uzyskać ustalony wynik (R – D) • rozwiązuje zadania tekstowe związane z odejmowaniem liczb całkowitych (R – W) • wyjaśnia zasadę mnożenia i dzielenia liczb całkowitych (P – R) • mnoży i dzieli liczby całkowite o różnych znakach (R) • ustala znaki iloczynów i ilorazów (R) • oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających działania na liczbach całkowitych (R – D)
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:
• odczytuje współrzędne liczb ujemnych (P – D) • rozwiązuje zadania związane z porównywaniem liczb całkowitych (P – D) • rozwiązuje zadania związane z liczbami całkowitymi (P – D) • rozwiązuje zadania tekstowe związane z dodawaniem liczb całkowitych (D – W) • odejmuje liczby całkowite (P – D) • porównuje różnice liczb całkowitych (R – D) • uzupełnia brakujące liczby w różnicy, tak aby uzyskać ustalony wynik (R – D) • rozwiązuje zadania tekstowe związane z odejmowaniem liczb całkowitych (R – W) • oblicza wartości wyrażeń arytmetycznych zawierających działania na liczbach całkowitych (R – D) • oblicza średnie arytmetyczne kilku liczb całkowitych (D) • ustala znaki wyrażeń arytmetycznych (D)
Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:
• rozwiązuje zadania związane z obliczaniem czasu lokalnego (W) • rozwiązuje zadania tekstowe związane z dodawaniem liczb całkowitych (D – W) • rozwiązuje zadania tekstowe związane z odejmowaniem liczb całkowitych (R – W) • wstawia znaki działań, tak aby wyrażenie arytmetyczne miało określoną wartość (W)

DZIAŁ 8. OBJĘTOŚĆ FIGURY
Wymagania na ocenę dopuszczającą. Uczeń:
• definiuje pojęcie objętości figury (K) • wymienia jednostki objętości (K)

• oblicza objętości brył, znając liczbę mieszczących się w nich sześcianów jednostkowych (K – P) • podaje wzór na obliczanie objętości prostopadłościanu i sześcianu (K) • oblicza objętości sześcianów (K) • oblicza objętości prostopadłościanów (K – P)
Wymagania na ocenę dostateczną (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dopuszczającą). Uczeń:
• wyjaśnia różnicę między polem powierzchni a objętością (P) • oblicza objętości brył, znając liczbę mieszczących się w nich sześcianów jednostkowych (K – P) • przyporządkowuje zadane objętości do obiektów z natury (P) • oblicza objętości prostopadłościanów (K – P) • podaje definicję litra i mililitra oraz zależności pomiędzy nimi (P) • wyraża w litrach i mililitrach podane objętości (P – R) • wyraża w litrach i mililitrach objętość prostopadłościanu o danych wymiarach (P – R)
Wymagania na ocenę dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dostateczną). Uczeń:
• oblicza objętość prostopadłościanu zbudowanego z określonej liczby sześcianów (R) • rozwiązuje zadania tekstowe związane z objętościami prostopadłościanów (R) • objaśnia zależności pomiędzy jednostkami objętości (R – D) • wyjaśnia związek pomiędzy jednostkami długości a jednostkami objętości (R) • umie wyrażać w litrach i mililitrach podane objętości (P – R) • umie wyrażać w litrach i mililitrach objętość prostopadłościanu o danych wymiarach (P – R) • rozwiązuje zadania tekstowe związane z objętościami brył wyrażonymi w litrach lub mililitrach (R – D) • zamienia jednostki objętości (R – D)
Wymagania na ocenę bardzo dobrą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę dobrą). Uczeń:
• podaje liczbę sześcianów jednostkowych, z których składa się bryła na podstawie jej widoków z różnych stron (D – W) • rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe związane z objętościami prostopadłościanów (D – W) • oblicza pole powierzchni sześcianu znając jego objętość (D) • objaśnia zależności pomiędzy jednostkami objętości (R – D) • rozwiązuje zadania tekstowe związane z objętościami brył wyrażonymi w litrach lub mililitrach (R – D) • zamienia jednostki objętości (R – D) • stosuje zamianę jednostek objętości w zadaniach tekstowych (D – W)
Wymagania na ocenę celującą (oprócz spełnienia wymagań na ocenę bardzo dobrą). Uczeń:
• podaje liczbę sześcianów jednostkowych, z których składa się bryła na podstawie jej widoków z różnych stron (D – W) • rozwiązuje nietypowe zadania tekstowe związane z objętościami prostopadłościanów (D – W) • stosuje zamianę jednostek objętości w zadaniach tekstowych (D – W)